

***Державна допомога
на відновлення платоспроможності і
реструктуризацію суб'єктів господарювання
(горизонтальна допомога)***

Європейський підхід

**Договір
про функціонування
Європейського Союзу (ДФЄС)**

(загальні принципи)

Першоджерела ЄС

*в сфері державної допомоги на відновлення
платоспроможності суб'єктів господарювання*

**Настанова
Європейської комісії**

*з питань державної допомоги для
відновлення платоспроможності та
реструктуризацію нефінансових
підприємств, які мають фінансові
труднощі*

(спеціальні норми)

ОВ С 249 від 31 липня 2014

*Державна допомога
для відновлення платоспроможності та реструктуризацію
нефінансових підприємств, які мають фінансові труднощі*

ЗАБОРОНЕНА

якщо спотворює конкуренцію на ринку

Допустимість
державної допомоги
для конкуренції
при
збереженні наступних принципів

Необхідність
застосування
заходу

- наявність об'єктивної мети;
- цілі економічної політики
- виявлення збоїв ринкового механізму

Пропорційність

- гарантія того, що обсяг наданої допомоги не перевищує обсягу потреби в такій допомозі

Обмежений
строк дії

- заборона надання допомоги на невизначений строк

Звільнення де-
юре або
дискреційне
звільнення

- норма, що діє за умови

*Звільнення де-юре
або дискреційне
звільнення*

*Дискреційна (діє за умови) норма
сумісності державної допомоги*

*«...допомога, що сприяє розвитку
певних видів економічної діяльності
або певних сфер економіки, якщо така
допомога не чинить негативного
впливу за умови торгівлі такою
мірою, що це суперечить спільному
інтересу...»*

(с) 107 (3) ДФЄС

**ОЦІНКА
допустимості допомоги
принципи (1)**

*Внесок у чітко визначений
спільний інтерес*

*Необхідність державного
втручання*

Стимулюючий ефект

Пропорційність допомоги

*Відповідність заходу, що
застосовується*

*Уникнення надмірного
негативного впливу на
конкуренцію*

Прозорість допомоги

СУМІСНА

*Державна допомога
на відновлення платоспроможності
та реструктуризацію нефінансових
підприємств, які мають фінансові
труднощі*

ОЦІНКА допустимості допомоги принципи (2)

**Внесок у чітко визначений
спільний інтерес**

Захід держдопомоги має бути спрямований на
досягнення такого завдання

**Необхідність державного
втручання**

Застосовується у випадках, коли допомога може
призвести до значного покращення, що не може бути
забезпечено ринком

Стимулюючий ефект

Захід не буде вважатися сумісним, якщо інші, менш
негативні за наслідками, заходи дозволяють досягти
тієї ж мети

Пропорційність допомоги

Захід держдопомоги має бути спрямований на
досягнення такого завдання

**Відповідність заходу, що
застосовується**

Необхідно довести, що за відсутності допомоги
підприємство було б
реструктуризоване/продане/ліквідоване у спосіб,
який не забезпечить виконання спільного інтересу

**Уникнення надмірного
негативного впливу на
конкуренцію**

Негативні наслідки допомоги повинні бути
достатньо обмеженими, щоб загальний наслідок
таких заходів був позитивним

Прозорість допомоги

Легкий доступ громадськості до всіх державних актів
та інформації про надану допомогу

***Будь-яке підприємство, що не здатне зупинити
втрати, які майже напевне змусять фірму вийти з
бізнесу в короткостроковій або середньостроковій
перспективі***

Ознаки скрутного становища підприємства в ЄС

Достатньо однієї з підстав:

- Більше 50 % капіталу с/г –ТОВ та Повні ТОВ (з необмеженою відповідальністю) втрачено через накопичені збитки
- с/г є предметом колективного спору про неплатоспроможність чи задовольняє критерії, відповідно до національного законодавства, щодо неплатоспроможності;
- с/г не менше 2-х років має борг на частку власного капіталу більше 7,5% та його відношення процентних платежів (коефіцієнт нижче 1% покриття відсотків або співвідношення EBIT/EBITDA є нижче 1%;

Принцип «один раз і востаннє»

оскільки, повторне втручання держави, швидше за все, призведе до недобросовісності і порушення конкуренції

10 років

Комісія не може затвердити надання додаткової допомоги для потреб фінансового оздоровлення та реструктуризації підприємств або тимчасової підтримки, якщо пройшло менше 10 років з моменту надання державної допомоги або терміну, коли закінчився період реструктуризації, або реалізацію плану реструктуризації було призупинено

(загальне правило)

ВИДИ державної допомоги (1)

1

Фінансове оздоровлення підприємств

- Виконання короткострокових фінансових зобов'язань (підтримка ліквідності)
- Підтримка життєдіяльності фірми на час розроблення плану реструктуризації
- Надається на період 6 місяців
- Розмір допомоги обмежений сумою, необхідною для підтримки підприємства в бізнесі до 6 місяців - до 10млн. євро

2

Допомога на реструктуризацію підприємств

- Відновлення довгострокової рентабельності
- Фінансова та фізична реструктуризація
- Впровадження плану реструктуризації
- Надається на період 6 місяців
- Розмір допомоги обмежений сумою, необхідною для реструктуризації – до 10 млн. євро

3

Тимчасова підтримка лише МСП

- Надається з метою спрощення надання допомоги для МСП
- Підтримка ліквідності
- Відновлення довгострокової рентабельності
- Надається на період до 18 місяців
- Розмір допомоги обмежений сумою, необхідною для підтримки підприємства в бізнесі до 18 місяців - до 10 млн. євро

ВИДИ державної допомоги (2)

1

**Фінансове
оздоровлення
підприємств**

- *Надається у формі державних короткострокових та середньострокових позик (кредити) або державних гарантій*
- *Власники підприємства зобов'язані вжити самостійних заходів з відновлення платоспроможності (вливання власного капіталу, списання заборгованості, відмова від збиткових видів діяльності)*

2

**Допомога на
реструктуризацію
підприємств**

- *Власники підприємства зобов'язані вжити самостійних заходів з відновлення платоспроможності (вливання власного капіталу, списання заборгованості, відмова від збиткових видів діяльності)*
- *Державна допомога у формі придбання частини підприємства (стає акціонером) або надання кредиту*

3

**Тимчасова підтримка
лише МСП**

- *Тільки у формі позик та гарантій за наявності плану реструктуризації, проте у спрощеній версії*

ВИДИ державної допомоги (3)

1

**Фінансове
оздоровлення
підприємств**

2

**Допомога на
реструктуризацію
підприємств**

3

**Тимчасова підтримка
лише МСП**

Не пізніше 6 місяців після першої виплати допомоги мають бути:

- Докази, що кредит був відшкодований у повному обсязі та/або, що гарантія була припинена.
- Вчинені структурні заходи.
- План реструктуризації або планом ліквідації підприємства.
- Підтверджені сплати відсотків (винагороди) за користування допомогою у розмірі визначеному, Повідомленням Європейської Комісії щодо перегляду методу визначення орієнтовних облікових ставок для ослаблених підприємств,

Не пізніше 18 місяців після першої виплати допомоги мають бути:

- Докази, що кредит був відшкодований у повному обсязі та/або, що гарантія була припинена
- Наявний спрощений план реструктуризації.
- Будь-який кредит має бути повернений і будь-яка гарантія має бути припинена протягом періоду в [18] місяців.

Приклад

Формула для розрахунку максимальної суми допомоги для потреб фінансового оздоровлення або тимчасової підтримки у рамках реструктуризації за 6 місяців, яка підпадає під прискорену процедуру

$$\frac{EBIT_t + \text{амортизація}_t - (\text{поточні активи}_t - \text{поточні зобов'язання}_{t-1})}{2}$$

EBIT_t – прибуток до вирахування відсотків і податків
t – попередній рік до надання/повідомлення про допомогу
t-1 – рік перед застосуванням і попередній рік

*Не мають права
на допомогу для відновлення платоспроможності
та реструктуризацію*

Підприємства:

- *Вугільного сектору (допомога може бути надана тільки для закриття шахт)*
- *Сталеварного сектору*
- *Підприємства, що працюють менше 3-х років*
- *Підприємства, що входять до певних груп компаній*
- *Підприємства, для яких діють правила для фінансових установ*

Європейська комісія:
Фінансовий сектор

(історія)
Тимчасові заходи за
наслідками світової
фінансової кризи
2008

- **Повідомлення про рекапіталізацію.** Повідомлення про рекапіталізацію фінансових установ за умови поточної фінансової кризи: обмеження допомоги до мінімально необхідного рівня та захисні заходи проти неналежних викривлень конкуренції від 15.01.2009
- **Повідомлення щодо банківської діяльності.** Повідомлення Комісії щодо застосування правил надання державної допомоги у відношенні заходів з підтримки банків в умовах фінансової кризи від 30.07.2013
- **Повідомлення про знецінені активи.** Повідомлення Комісії про підхід до знецінених активів в банківському секторі Співтовариства від 26.03.2009
- **Повідомлення про реструктуризацію.** Повідомлення про повернення до рентабельності та оцінку заходів реструктуризації у фінансовому секторі за умови поточної фінансової кризи від 19.08.2009

Чинні правила
покладають тягар
порятунку на
акціонерів та
кредиторів банків

- **Директива щодо фінансового оздоровлення та санації банків** від 01.01.2015

Спеціальні правила для фінансових установ
http://ec.europa.eu/competition/state_aid/legislation/temporary.html

*Що там в Україні з державною допомогою на
відновлення платоспроможності суб'єктів
господарювання?*

*Витоки інституту державної
допомоги ?*

Угода про асоціацію України з ЄС 2014

(статті 262-267)

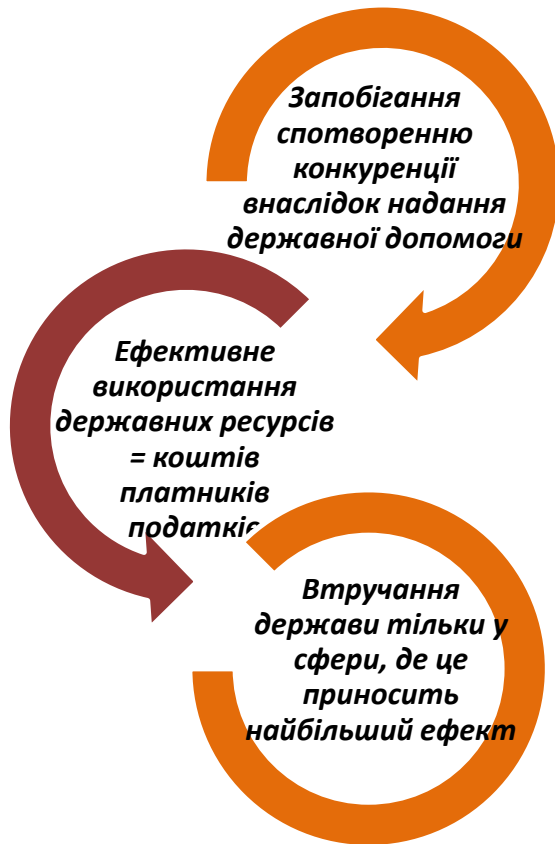
***Законодавче забезпечення виконання
Угоди з ЄС в Україні?***

***Закон України «Про державну допомогу
суб'єктам господарювання»***

1 липня 2014

Для чого контролювати державну допомогу?

Вторинне законодавство

Проект

постанови Кабінету Міністрів України «Про критерії допустимості державної допомоги на відновлення платоспроможності та реструктуризацію суб'єктів господарювання»

Мета і форми державної допомоги

Категорії отримувачів

Інтенсивність надання державної допомоги

Умови розрахунку розміру державної допомоги

Допустимі витрати